

A 7. hadtest cs. és kir. felügyelősége.

4745. sz.

Gabona-vétel.

Vétetik

a katonai élelmezési (fiók) raktárhoz	buza	rozs	zab
	métermázsza		
Temesvár	840	6000	4500
Arad	400	2700	3200
Szeged	630	2400	—
Nagyvárad	200	3200	10200
Összesen	2070	14300	17900

Ötven krajczáros bélyeggel ellátott levélbeli eladási ajánlatok **1892 augusztus 30-án d. e. 10 óráig** a 7. hadtest cs. és kir. felügyelőségéhez Temesvárra benyújtandók.

A vétel kereskedői szokvány szerint, zárlevéllel, a hadtest-felügyelőségénél, valamint a temesvári, aradi, szegedi és nagyvárad katonai élelmezési raktárakban 1892 augusztus 16-ától betekintésre álló szokvány-füzetek alapján Temesváron vitetik keresztül. Temesvár, 1892 augusztus 16-án.

4854

A 7. hadtest cs. és kir. felügyelősége.

Alapított 1858-ban.

A Ferenc József-rend lovagja, az arany érdemkereszt tulajd. Ő cs. és k. felsége József főg. utv. szállója.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntőde

Budapesten, Rottenbiller-utca 66. sz.

Készít: Tűzfecskendőket, kertifecskendőket, templomharangokat, szab. forgatható vaskoronával vagy fakoronával; vas-haranglábakat, melyek a tornyot a megrázkódtatás ellen óvják; kútkat és szivattyúkat 10 főtől följebb; szagmentes árnyszerekkel 21 forinttól följebb; fürdőkádakat és fürdőkályhákat.

Egyetlen magyar vízműépítő-vállalat.

A készítményért teljes jótállás vállalatik. Képes árjegyzékek és költségvetések díjmentesen küldetnek.

4261. sz.

Figyelmeztetés.

Hétfőn, 1892 augusztus 22-én Kassán a 6. hadtest cs. és k. biztosságánál a Kassa, továbbá a Munkács melletti Vár-Palánka kezelőségi állomásokon megkivántató rozs- és zab-szükségletre, és pedig:

Kassának 2350 métermázsza rozs és 5000 métermázsza zabra, Munkácsnak 2070 métermázsza rozs és 84 métermázsza zabra biztosítás történik.

Közelebbi részletek a közzétett figyelmeztetésekből, s a 6. hadtest biztosságánál, valamint a kassai és munkácsi élelmezési raktárakban betekintésre szolgáló ezen vételre előkészített 1892 jul. 26-áról keltezett 4261. sz. szokványfüzet szolgál.

Az előírt szokványfüzet az említett élelmezési raktárakban 8 krajczár lefizetése mellett megvehető.

Kassa, 1892 július 26.

Kassai cs. és kir. élelmezési raktár.

4852

Megyeházák, tiléstermek, községi és más hivatali irodák és egyleti helyiségek részére!

Ő felsége a király és Ő felsége a királyné olajfestmény-arczképei

az 1879-ben alapított, jutalomdíjazott műtemben legfinomabban és művészi kivitelben készíttetnek el. **Ő felsége olajfestmény-arczképe magyar lovassági tábornok vagy osztr. gyalog-tábornoki egyenruhában, életnagyság alakban vagy mellképben, tetszés szerint megrendelhető.** Kérdésekre természetesen válasz szommal adatik. Ugyazinté készíttetnek bármely beküldött tetszés szerinti arczkép után életnagyság olajfestmény-arczképek (mell-, térképék és egész alakok), mely arczképek a **legjobb szabadszt képezik és fölötté alkalmasak hazassági, név- és születésnapj valamint más ünnepi ajándéknak és örök emlékként szolgálnak (különösen elhunytakról).** Az arczkép hibátlanul küldetik vissza. *Házi feladatosságért szigorú kezesseg.* Továbbá elfogadatik mindenféle és leggondosabb elkészítésre. Személyesen hízelgő, eismérő levél bárki által megtekinthető. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Bodascher Siegfried, jutalomdíjazott műintézet és arczképfestő műterme **Bécs, II. Grosse Pfarrgasse Nr. 6.** Alapított 1879-ben.

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS KÖZREMŰKÖDŐI ÉREM JELES TÁJKEPFELVÉTELÉKÉRT BUDAPEST 1895.

Klász György

Fényképészeti műintézet

N. havani utca 18. sz. 1st emeleten

Elváll mindenféle fényképek felvételeit, többszöröseket gépek nélkül, pap. mű és tintágyakról s a t.

PHOTOLITHOGRAPHIA, CZINOKGRAPHIA, NYNYOMAT, AUTOGRAPHIA, FÉNYMÁSOLAT.

KÖZREMŰKÖDŐI ÉREM JÓ PHOTOLITHOGRAPHIAKÉRT BUDAPEST 1895.

4062. sz.

Figyelmeztetés.

A 6. hadtest területén elhelyezett közös hadseregbeli és m. kir. honvédségi csapatok kenyér- és zab-szükségletének bérleti biztosítása céljából az alantabb jelzett napokon nyilvános tárgyalás tartatik, és pedig 1892. szept. 5-én Eperjes, Igló, Besztercebánya, Miskolcz és Eger állomások részére; 1892 szept. 13-án Rimaszombat, Edelény, Losonez, Szepesváralja, Lőcse, Gyöngyös Kis-Szeben állomások részére, a kassai katonai élelmezési raktár hivatalhelyiségében; továbbá 1892 szeptember 9-én Szatmár, Nyiregyháza, Marmaros-Sziget, Ungvári és Szobránc állomások részére a munkácsi élelmezési raktár hivatal-helyiségében.

További részleteket, illetőleg föltételeket a közzétett hirdetések tartalmazznak, valamint a kassai és munkácsi élelmezési raktárakban mindenkinek betekintésül szolgáló feltételi füzetek is; mely utóbbi a nevezett raktárakban 32 krajczárért vétel útján megszereshető.

Kassa, 1892 augusztus 1-én.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktár.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Legujabb! Legujabb!

MINIATUR ARISTON

változtatható játéklapokkal és korlátlan másorral. 4700

Ezen új találmány hangszereket minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül azaz mag az oktatás szerinti zenehallást lehet játszani.

Ára 8 ft 50 kr., a kitalapok drága 25 kr.

Megrendelést az árak előleges beküldése mellett vagy utánvétellel eszközöl.

STERNBERG ARMIN ÉS TESTVÉRE

hangszer-ipartelepe

Budapest, VII., Kerepesi út 36. sz.

VASÁRNAPI UJSÁG

35. SZÁM. 1892.

BUDAPEST, AUGUSZTUS 28.

XXXIX. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 ft. Politikai Ujdonságok együtt fél évre 6 ft. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 5 ft. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5 ft. Kétfoldi előfizetésekre a postaiag meghatározott viteldő is eönlalad. Kétfoldi előfizetésekre a postaiag meghatározott viteldő is eönlalad.

DROHOBECKZY GYULA

A KÖRÖSI GÖR. KATH. ÚJ PÜSPÖK.

MAGYARORSZÁG és Horvát-Szlavonország közt fennálló viszonyról fogva nagyon fontos, hogy Horvát-Szlavonország főpásztori méltóságait kik töltik be. Az egyház befolyása politikailag is mindig jelentékeny, nemcsak nálunk, de akárhol is. Horvát-Szlavonországban pedig az alsó klerus az utóbbi időkben nagyon feltűnően foglalkozott a politikával, s nagy része Strossmayer diakovári püspök programjának ágense lett. Épen a diakovári püspök ismeretes szereplése mutatja, hogy ilyen előkelő állásban mit lehet várni egy jó hazafitól vagy egy agítatótól.

Rövid idő alatt egyszerre két egyházfejedelmi állás üresedett meg Horvát-Szlavonországban. A zágrábi érseki szék még most sincs betöltve; a körösi gör. kath. püspökség is sokáig állt betöltetlenül. Horvát testvéreink belső dolgaiba nem szeretünk beavatkozni, szabad kezükre van hagyva a magok dolga, de a zágrábi érsekség oly méltóság, befolyásában oly széleskörű tényező, mely sehogysem lehet közönyös Magyarországra és nem a körösi gör. kath. püspökség sem, melynek hatásköre kiterjed hazánkra, mert az egyházmege hiveinek többsége magyar területen lakik. A magyarországi hívek jogosult igényei nyertek méltánylást, mikor e méltóságra most a munkácsi egyházmege egyik jeles és előkelő műveltségű papja, az ungvári kir. gör. kath. püspöki tanítóképző-intézet eddigi igazgatója neveztetett ki.

Drohobeczky Gyula, az új püspök, ismeretes névvel bir irodalmunkban, művészeti és kulturális mozgalmainkban, sokoldalú tevékenysége összeforrasztván papi foglalkozását a polgári és hazafiai munkássággal, s a szláv egyházi író buzgósa a magyar szerkesztőt is egyesítette benne. Műveltsége, személyes tulajdonságai a munkácsi egyház-

mege legnépszerűbb papjává tették, s a megyei és Ungvár városi társadalom nagybecsült férfit birt benne. Drohobeczky Gyula 1853. november 5-én született, Karácsonyfalván, Máramarosmegyében, hol atyja, János, gör. kath. lelkész volt. Tanulmányait Máramaros-Szigeten kezdte s az

DROHOBECKZY GYULA, A KÖRÖSI GÖR. KATH. ÚJ PÜSPÖK.

ungvári főgymnáziumban végezte be. Szellemi tehetségei korán kiemelték a középszerűek közül. Az irodalommal is korán kezdett foglalkozni, s a főgymnáziumban fennálló «Dayka» irodalmi kör elnökevé választották. Atyja korán elhalálozván, az ő és hat kiskorú testvéreinek neveltetési gondjai anyjának, Koflanovics Márhának vállaira nehezültek. Anyja terheim segitendő, 14-éves korától fogva saját keresményéből tartotta fenn magát, kezdetben különböző családoknál korrepetitorkodva, később pedig mint néhai gr. Hadik-Barkóczy Béla gyermekeinek nevelője. A theologiai tanulmányokat Ungváron 1876-ban végezte kitűnő eredménnyel, s azonnal kineveztek püspöki levéltárnokká. 1877-80 években tanulmányi felügyelő (praefectus) volt az ungvári papnöveldében, egyszersmind igazgatója az ottani egyházi-irodalmi iskolának, s ugyanakkor a latin nyelvet tanította a novitián. Püspöke még mint IV-éves theologust kinevezte őt az ungvári székesegyház karnagyává, mely állását egész mostanáig hivatásszerűleg egész odaadással, fényes sikerrel töltötte be.

1881. évben a püspök megbizta őt a levéltár rendezésével, s ugyanakkor kineveztetett tanárrá a tanítóképző intézetbe, a történelem, alkotmánytan, ének és zene tanítására. 1883. évben a vallási és közoktatási miniszter az intézet igazgatójává nevezte ki, mely hivatalában fáradhatlan szorgalommal buzgólkodott. Az intézetet az egyházmege osztatlan elismerése mellett újra szervezte, sok költségbe és fáradságba kerülő utánjárással, s a minden szükségest nélkülöző intézetet tanszerekkel ellátta. A kinestártól nagyobb földterületet is eszközölt ki, melyen gymölcsfaiskolát, konyhakertészetet, rét- és mezőgazdaságot s kis diszkeret rendezett be, hol a tanulók a kertészeti és gazdasági gyakorlatokban az ő személyes felügyelete alatt nyertek oktatást. Gyorsan fejlődött és emelkedett is az intézet, melyet nemcsak tapintatos és biztos kéz vezetett most,

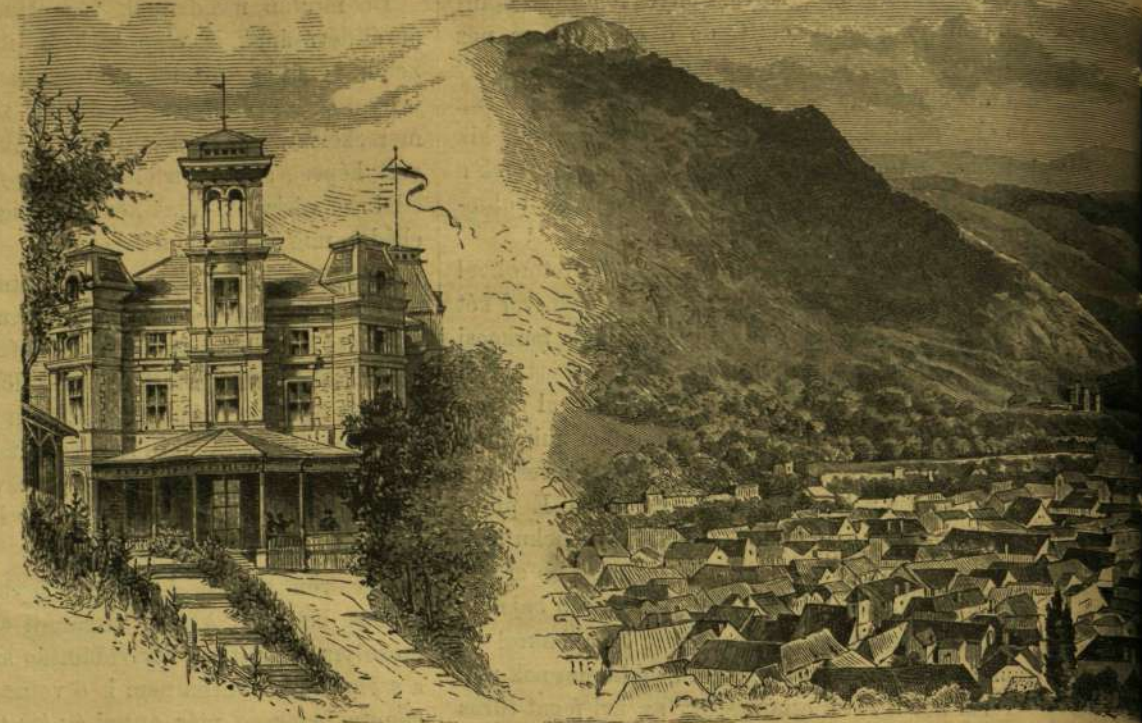
KERESZTYÉNFAI SZÁSZ LEÁNY.

BRASSÓI (BOLGÁRSZEGI) OLÁH LEÁNY.

HÉTFALUSI OLÁHOK.

A LÖVÉSHÁZ.

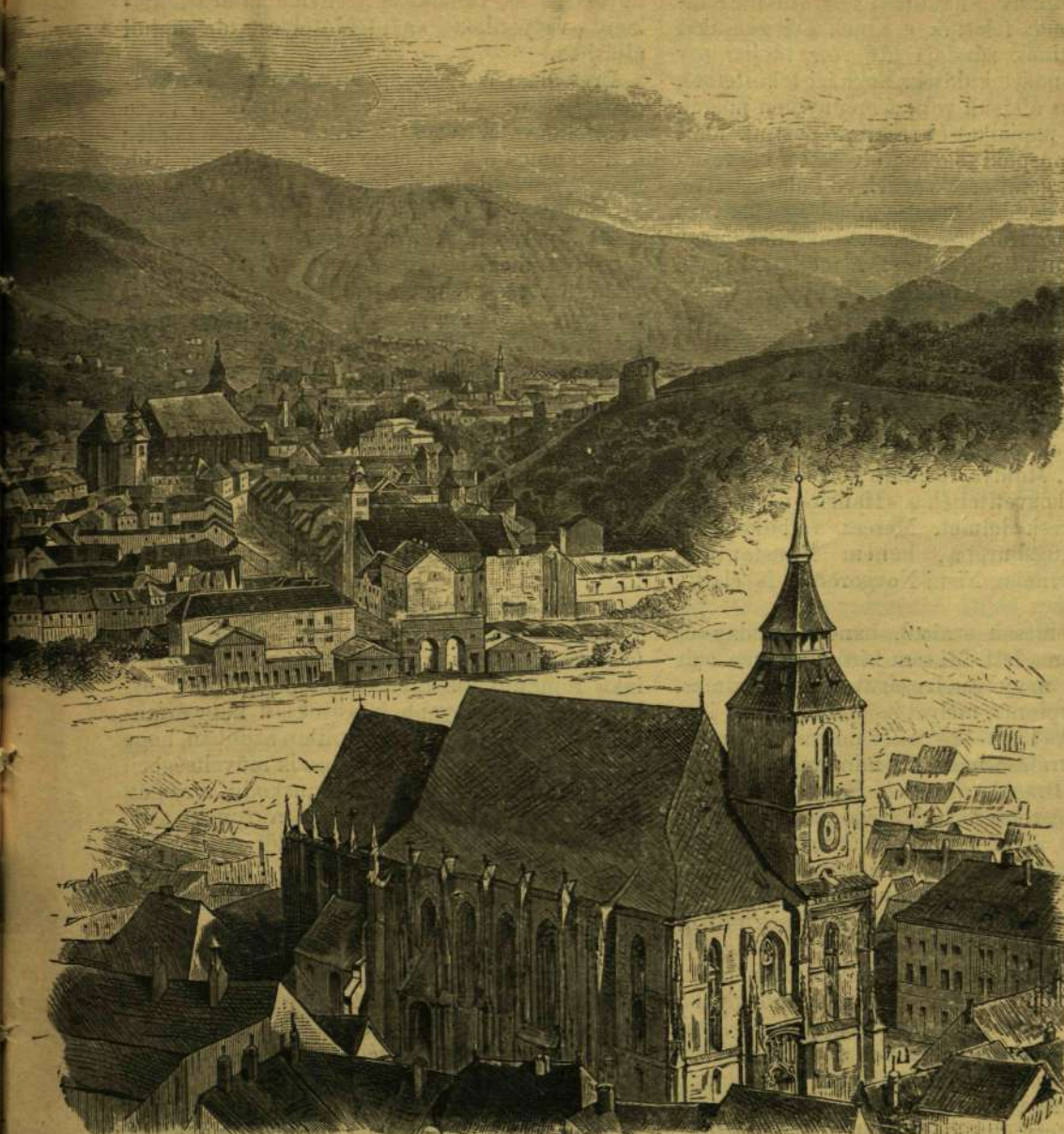
ROZSNYÓ.

AZ EVANGELIKUS LEÁNYISKOLA.

A FELLEGVÁR.

AZ EVANGELIKUS TEMPLOM.

HONVÉD-EMLEK A TÖMÖSI SZOROSBAN.

HÉTFALUSI CSÁNGÓ MAGYAR LEÁNY.

HÉTFALUSI CSÁNGÓ MAGYAR CSALÁD.

KERESZTYÉNFAI SZÁSZOK.

leány az ő kedvéért a mindennapiasság unalmába visszavonulna.

Egy esős, unalmas nap reggelén szolgálja egy nő látogatást jelentett be nála.

— «A hölgy nem akarja névjegyét felküldeni.»

— «Fiatal hölgy? Névtelen?»

— «Egészen fiatal. Majdnem gyermek. Azt mondja, hogy beszélnie kell önnel.»

— «Nos hát, hadd jöjjön fel.»

Néhány perc múlva fehérbe öltözött fiatal leány jelent meg az ajtóban, ki őt sötéték szemével úgy megnézte, mintha azt akarná mondani: nem ezt az embert kerestem.

— «Azt hiszem» — kezdte most a fiatal ember, kit a jelenet kissé zavarba hozott — «hogy még nem volt szerencsém.»

— «Csakugyan, ön nem igen látott még engem.»

— «De miért néz reám oly kíváncsian?»

— «Mielőtt ide jöttem, csakugyan nagyon kíváncsi voltam. Ön vagy a legjobb ember, mivel őt annyira szereti, vagy pedig a szegény leány önt rendkívül okossága miatt aligha szereti.»

— «De kicsoda ön?»

— «Már annyit látok, hogy a szegény leány önt rendkívül okossága miatt aligha szereti.»

— «Ki szeret engem?»

— «A zsebemben lévő levél pedig azt tanúsítja, hogy valami különös jó szíve sem lehet, mert különben ilyesmit nem írhatott volna.»

A fiatal ember elszápadt.

— «Most már határozottan kérem, mondja meg, kicsoda és mit akar!»

— «Egy férfiú, ki nem volt sem ostoba, sem pedig rossz, midőn oly hölgy, mint Nina» ...

— «Mint Nina! Ön tehát Ninától jön?»

— «... Midőn oly hölgy, mint Nina, hozzá leereszkedett s szerelmével boldogította. Ez az ember most holmi kegyetlen feltételeket is szab elébe. Ez az ember nem tudja, mit tesz, azt hiszi, hogy szereti és» ...

Ennél többet Vera nem volt képes mondani, a zokogás hangját elfojtotta.

— «Ön Ninától jön? Mondja kérem, valami üzenetet hozott tőle, vagy tán levelet?» ...

— «Nevem Vera, de ön engem nem ismer. Én Ninánál lakom, sőt soha sem fogom elhagyni, bármilyen történjék is.»

— «Nina beteg», — folytatta a leány.

— «Beteg?»

— «Most már magához tért, de három hétig magán kívül volt s mindig önről beszélt. Ezért jöttem ide. Meg aztán levele miatt is akartam önnel beszélni.»

— «Mit tegyek?»

— «Vonja vissza levelét; kérjen bocsánatot, a miért megsértette, s azt hiszem, meg fog önnel bocsátani. Én ugyan nem tenném, ha Ninának volnék, de ő talán megbocsát, mert sokkal jobb szíve van, mint valamennyi nőnek a világon.»

A fiatal ember leült és daczára annak, hogy egész teste remegett, rövid idő alatt négy oldalt írt le.

— «Ime, adja át kérem e sorokat. Mondja meg Ninának, hogy érte mindent, még életem is kész vagyok feláldozni» ...

Vera a levelet figyelemmel átolvasta.

— «Köszönöm; úgy látszik, mintha hibáját beismerte volna. Ő meg fog önnel bocsátani, sőt tán azt is megengedi, hogy meglátogassa. Erről értesíteni fogom.»

Vera az ajtó felé indult.

— «Nem, nem, én délután, ma délután, ma-gam elmegyek, legalább önt látni fogom.»

— «Alljon meg?» — kiáltá a fiatal ember. — «Azt hiszi, hogy én ostoba, szivtelen vagyok» ...

— «Igen» — felelé Vera romlatlan szívének teljes őszinteségével.

— «Nem ért engem. Nekem nincs egyebem annál az évi járadéknál, melyet atyám jóvoltából kapok. Semmihez sem értek s így pénz sem kereshetek. Atyám csak oly föltétel alatt engedi meg, hogy Ninát elvegyem, ha a szinpadról lemond. Ellenkező esetben atyám kitagad.»

— «Ez az egész?» — kérde Vera — «tehát inkább a pénz szeretné megtartani, mint Ninát. S még azt meri mondani, hogy szereti?»

— «Meg fogom mondani» — felelé Vera.

VIII.

Két héttel e jelenet után Nina az ablak melletti pamlogon feküdt. Fel volt öltözve, üdülése gyorsan haladt. Az emberek nem tolongtak többé előszobájában, a virágküldemények egészen elmaradtak. Valami tengerpartmelléki fürdőbe készült. Mellette Vera ült.

— «Kedves gyermekem,» — szölt Nina, — «6 itt volt ma reggel, mig te kiűnt jártál. Ha tudnád, mily kedves volt. Csakugyan lovászmester akar lenni. Oh mily boldog, mily nagyon boldog vagyok, s ezt édes Verám mind önnel köszönhetem, ön adta vissza kedvesemet, ön adta vissza életemet.»

— «De édes Vera, — valami jutott eszembe... Ön nekem már mindent elmondott, atyjáról, nagynénjéről, arról az áldott jó lélekről, de valaminél még nem beszélt: arról a sok szép virágról, a melyet nekem küldözött, azokról a kedves csokrokról, a hol ismeretségünk kezdődött, a minek boldogságomat köszönhettem. Mondja, hol vette azt a sok szép virágot?»

Vera összeresztet s szemlesütve rebege:

— «A virágokat frissirokról szedtem.»

EGYVELEG.

* A legifjabb lapszerkesztő egy 13 éves fiú, ki Észak-Karolina egyik városában «Daily Hustler» című lapot szerkeszt és pedig úgy, hogy maga írja tele s maga szedi ki. Mondják, hogy az élelmes fiú lapjának jövedelméből özvegy anyját is képes eltartani.

* A leghosszabb nap Európában Izland szigetén van, 3 és fél hónapig tart. Ezután következik Vardó norvég város, hol május 21-től július 21-ig nem megy le a nap az égről. Tornea svéd városban a leghosszabb nap 21 1/2, a legrövidebb 2 1/2 óráig tart. Szentpétervárt már 19 óráig tart a leghosszabb s 5 óráig a legrövidebb nap, Stockholm-ban 18 1/2, illetőleg 5 1/2, Londonban és Berlinben pedig 17 1/2 óráig.

* Hatalmas csillagvizsgáló-tornyot épített a Harvard-egyetem Peruban, az Arequipa csúcsán 8055 lábnyira a tenger színe felett. A levegő a hegycsúcson oly tiszta, hogy egy 13 hüvelyknyi távcsővel mindenki észreveheti a Venust napfény-nél is.

* A Ruvenzori tűzokádó-hegyet, melyet Afrika belsejében Stanley fedezett fel, újabb Emin basa kísérője, dr. Stuhlmann látogatta meg, s azt találta, hogy még most is működő vulkán, s igen érdekes meredek kúpokból áll. Ez Afrika belsejében a második működésben levő tűzokádó hegy, melyet ismerünk, az elsőt Teiki gróf fedezte fel a Stefánia-tó mellett.

* A legnagyobb pékműhely a világon Brooklyn városában van, hol naponként átlag 75.000 kenyert sütnék, melyhez 492 hektoliter liszt szükséges. A műhelyben 350 állandó munkás van s 100 kocsis hordja szét folytonosan a kenyereket a megrendelőknél. Igen nagy pékműhely van még Gent belga városban, hol naponként 43.000 négy fontos kenyert sütnék, a műhelyt munkások állították fel 80.000 forint költséggel. Londonban 4500 pék van 13.500 segéddel. A kenyérfogyasztás mennyisége fejenként a legtöbb (5 kgr.) Németországban és (2 kgr.) Ausztriában.

* Beszélő órát talált fel egy genfi értelmes órák, a fonográf felhasználásával. Az óra különösen alkalmas a családok felköltésére, mert a gazda parancsoló hangja szólhat ki belőle.

GLADSTONE MINISZTERSÉGE.

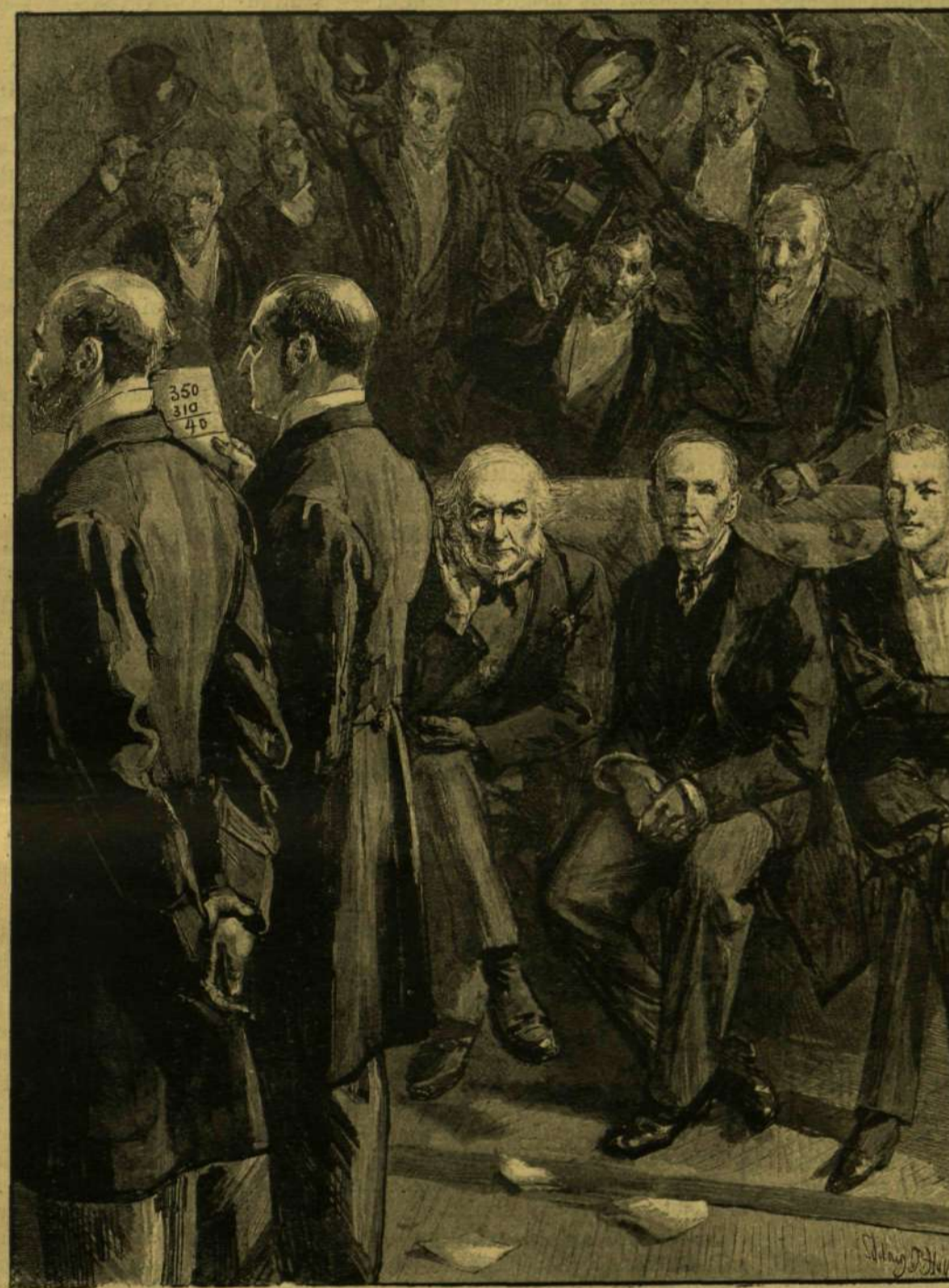
Hetek óta, a mint az angol képviselőválasztások eredménye nyilvánossá lett, mindenki tudta a politikai világban, hogy a «nagy öreg» életének alkonyán újból el fogja foglalni a nagy Anglia kormányának vezetői helyét. Legutóbb, midőn Gladstone megbukott a választásoknál, be sem várta a parlament összeülését, hanem lemondott miniszterelnöki méltóságáról. Ellenfele, Salisbury, nem követte ezt a példát, főképp azért nem, mert Gladstone többsége a választásoknál nem volt kompakt egész, hanem több apró párt segítségével lett többség, mely pártok lényeges mellékérdésekben más nézetet vallanak, mint maga Gladstone s ezenkívül a híres «nagy öreg» külpolitikai nézetei felett még saját pártjában is voltak eltérő nézetek. Megvárta tehát azt az időt, midőn a parlamentben először mérkőzhetnek meg, s midőn Salisbury kormányja a formális bizalmatlansági nyilatkozatot megkapja.

Aug. 11-én, csütörtök éjjel történt meg a nevezetes mérkőzés. Az angol parlament hosszadalmas házszabályai és szokásai annyira elnyújtották a korán délután kezdett ülést, hogy a Gladstone pártja részéről a felirati vita folyamában beadott, bizalmatlansági nyilatkozat felett csak öt perczel éjfél után kezdődhetett meg a szavazás. Az előrehaladt idő azonban nem üzött el senkit, az alsóház terme zsúfolva volt, sőt, mivel a hatalmas parlamenti épületben tudvalevőleg annyi sokféle helyiség van, hogy a tanácskozó-terem számára aránylag kis helyiség jutott, a képviselők egy része nem is kapott ülést s a folyosókon kellett áldogálni. Egész 11 óráig, még aránylag közönséges formális ügyeket tárgyaltak, a legtöbbben nem is sokat törődtek azzal, hogy a terembe bejussanak s szivesebben maradtak a folyosókon, az étteremben és a könyvtár-szobákban, hol mint nagy eseményeknél természetes is, élénk vita és a tervekterveknek egész özőne került előtérbe. 11 óra tájban azonban, a midőn a bizalmatlansági nyilatkozat feletti szavazás megkezdődött, zsúfolttá telt a tanácskozó-terem s füledtté a levegő.

A névszerinti szavazatok az angol alsóházban rendszeren nem a tanácskozó-teremben tartják, hanem külön helyiségben, hol pártok szerint forgókerék mellett vonulnak el a képviselők s bizalmi férfiak végzik a számolást mindkét részről. Csakhamar feltűnt, hogy a szavazás nagyon egyöntetű. Mind Salisbury hívei, mind az ellenzék tömegesen szavazott. Gladstone mellett nyilatkoztak párhíven kívül a parnelliták, anti-parnelliták és szoczialisták. 12 perczel 12 óra után már be is végezték a szavazást, s a ház tisztviselője ünnepiesen tudatta az eredményt az ellenzék megbízottjaival, Morley Arnold és Marjoribanks képviselőkkel, angol szokás szerint külsőleg is jelezvén, hogy a szavazásnál az ellenzék győzött. Csakugyan 350-en szavazták meg a bizalmatlansági nyilatkozatot s ellene a kormánypárt 310 tagja nyilatkozott. Az eredményt

az ellenzék természetesen nagy éljenzésekkel s tüntetésekkel fogadta, perczekig hangzott az élénk zaj, kalapokat és kendőket lobogtattak folytonosan. S midőn a csend helyreállott, Bal-four miniszter állott fel s igen röviden és higgadtan indítványozta, hogy az üléseket egy hétre elnapolják. Egy szóval sem mondta, hogy az elnapolás célja az új kormány megalakítása, de az alkotmányos angolok előtt ily kinyilatkoztatás feleslegesnek látszott s a képviselők nyugodtan, bár természetesen nem izgatottság nélkül oszlottak szét, a jövő miniszterium tagjai felöl beszélgetve.

A nevezetes szavazás alatt, mely Anglia történetében igen fontos forduló pont, még egy érdekes jelenet fordult elő, melyet egyik képünk

Marjoribanks, Morley Arnold, Gladstone, Morley J., Chamberlain.

GLADSTONE GYŐZELME.

Az alsóház tisztviselője tudatja az aug. 11-iki szavazás eredményét az ellenzék vezéréivel.

mutat be. A szavazás eredményének kihirdetése után csakhamar belépett a «nagy öreg» a tanácskozó-terembe. Alig hogy észrevették, az ellenzék, Angliában ritka kitüntetésnek, mint egy ember állott fel előtte s élénk éljenzésekben részesítették, sőt azután is oly sokan üdvözölték, hogy az öreg úr alig győzött mindenkinek kezét nyujtani.

Valóban ritka és meglepő győzelem volt ez. A 80-ik életévét betöltött Gladstone fáradhatlan buzgalma és kortekedése által egy első pillanatra a nemzeti önértéssel ellentétes eszmének, Irland bizonyos fokig való önállóságának, diadalt tudott kivívni s a szilárdnak látszó Salisbury kormány pár hét alatt megbukott. Most Gladstone a miniszterelnök, új emberek állanak mellette s Angliában nevezetes események bekövetkezését várja mindenki.

ELSŐ IPARKIÁLLÍTÁSUNK ÖTVEN ÉVVEL EZEDELŐTT.

1842-ben augusztus 25-ikén egész csendben nyitották meg az első magyar iparműkiállítás. Most ötven éve ennek az eseménynek, melytől joggal számíthatjuk iparunk föllendülését kezdetét. S ma, midőn az aktuális napi kérdések között ott lebeg a milleniumi kiállítás terve, esélyei és módzatai élénk eszmecsere tárgyát képezik, talán nem érdektelen, ha megemlékezzünk röviden a régi redoutében rendezett első kiállításról.

A lefolyt ötven esztendő alatt történt haladást semmi sem illusztrálhatja inkább, mintha a most tervezett kiállítás arányait összevetjük az első kiállítás eredményeivel. S viszont semmi sem bizonyíthatja inkább az első kiállítás érdemét, mintha összevetjük az ezredéves kiállítás igényeivel. S a mint tanulságos ez az összehasonlítás az igazi életre, ép oly tanulságos az egész nemzet életére az ötven évvel ezelőtti, s a mostani magyar világunk összevetése. Sehol sem lehet méltóbban elmondani azt a gyakorta hangzatosított mondatot, mint itt: «az a rövid ötven esztendő, századok mulasztását hozta helyre.»

A nemzeti ébredés kora, mely irodalmat teremtett, megállapította irodalmi nyelvünket, haladásunk irányát és jelszavait, lassan, de biztosan hatotta át az egész nemzetet. Előbb az irodalmi, azután a politikai, majd a kulturális feladatok foglalkoztaták a nemzetet. A reform általánossá lett, a haladásra való törekvés minden rétegben, az életnek minden viszonyában élénken lüktetett. S a mint az irodalomban új iskolát teremtett, a politikában a nemzeti ellenzék megalkotta, művészi és ipari, kulturális és anyagi érdekeinket hangoztatta vagy szolgálta.

S mint a Nemzeti Színházzal, Műgyesülettel a művészetet: az Ipar-egylettel és a Véd-egylettel az ipart emelte polgári rangra. Senki sem volt akkor, ki ne érezte volna a haladás szükségét, de nem voltak egy véleményen a haladás mikéntjére nézve. A kik a szellemi haladást hangoztatták, úgy okoskodtak, hogy a művelt és pallérozott nemzet igényei fogják megteremteni és kifejleszteni az anyagi élet minden eszközét; szerintök műveletlen nép nem érzi szükségét az ipari fejlettségnek. Kik viszont az anyagi haladást kívánták előbb fejleszteni, úgy vélekedtek, hogy vagyoniilag erős és független nemzet képes lesz megszerezni a műveltség, a civilizáció minden eszközét.

E teoriáknál szerencsére erőteljesebb volt a haladás vágya, s az általánosabban hatotta át a nemzeti életet vezető hazafiak lelkét. Mikor gróf Széchenyi István kimondta, hogy a reform kora elérkezett, s hogy diéta, megye és társadalom vállvetve fogjon hozzá a nemzetet megváltó munkához: egy időben minden téren megindult a korszakos reformok hosszú sora. E törekvésnek egyik szerény alkotása volt az Ipar-egylet, mely 1841-ben megalakult. Almás

közöséről. Végül dr. Pollák Illés szociológiai tanulmányt olvasott fel «A siker természetrajzáról.»

Másnap a szakosztályok ülészek a egymást érték az előadások. Oly sokan érkezték, hogy több alszakosztályt kellett alakítani. Böke egyetemi tanár, aki a közegészségügyi szakosztályon elnökölt, figyelemreméltó megnyitó beszédet mondott, kiterjeszkedően a közigazgatás tervezett reformjára. Hangsúlyozta, hogy a reformműbe a közegészségügy újja-szerzése nemcsak sikeresen beilleszthető, hanem a nélkül el sem képzelhető. Értekezéseket tartottak: dr. Dimer Gusztáv, budapesti egyetemi docens és női orvos a nőgyógyászatról, Neumann gégeorvos a gégebetegségekről az anti-pirin használatáról, König nagyszabonyi törvényszéki orvos a vizaknai szobányban talált honvédelmi tanuló tanuló nyozása alapján, az aknaviz konzerváló hatását ismertette, Vajna fogorvos új, saját találmányú foghúzókat mutatta be, Konrad orvos, a nagyszabonyi tébolyház igazgatója, a rendellenes koponyaalak kórtani rendelményéről. Előadása kapcsán a szakosztály elhatározta, hogy a kérdés megfontolásra pályadíjat tűz ki. Antalik aradi tanár a holttest-égetésről, melyet kísérletekkel kötött egybe. Vitenberg a vízhiányban szenvedő nagyvárosok bajairól és a vízszerezés módjairól, Edelmán Sebő az elektromos munkátvitel igazi fontosságáról, Nuricsán József dr. a torjai szénásványár berendezéséről, Feuer közegészségi felügyelő, a trachoma gyógykezelés újabb módjairól. Ez előadásokon kívül, a melyek vagy tudományos, vagy gyakorlati czélt szolgáltattak, még vagy harmincz előadást tartottak. A harmadik napot is az értekezések vették igénybe, miközben a gyűlés számos tagja a környék nevezetességeit tekintette meg. Az általánosabb érdekű előadások közül a következőket említjük: Heinz (Boroszló) a gyógyszerek történetéről, Falta a fülbántalmakról, Schächter az orvosi bizonyítványokról, Faragó az anyagi viszonyok befolyásáról a gyermekhalandóságra, kiemelve a szegény-lakások, bábágy, stb. rendezésének szükségét, Temesváry az anyatejéről, hangsúlyozva az anya korának és tápláltságának befolyását, Teglás barlangkutatóinak őstörténelmi eredményeiről, Szűszmann a

elnökül főispán, utalva a brassói gyűlés tudományos és társadalmi eredményeire és fontosságára, köszönetet mondott a központi választmányoknak, az előadókknak és általában a vándorgyűlés tagjainak. Szabó központi választmányi elnök a brassói vándorgyűlés elnökének, Brassó város és megye vendégszerető polgárainak és a helyi bizottságnak köszöni a szíves fogadást. (Általános élelénk eljenzés.) Erre a főispán berekeszté a sikerült XXVI. vándorgyűlést. A disz-

A SZENT-MIKLÓS (OLÁH) TEMPLOM.

A VÁROSHÁZ.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI FŐREÁLSKOLA.

KÉPEK BRASSÓBÓL.

közigazgatás faladatáról a fertőző kórokkal szemben. Pécsi a himlőoltás adta immunitás kezdetéről és tartamáról, Lichtmann az állami és társadalmi intervenczióról a gyermek-egészséggel szemben. Koch bemutatta Erdély új geológiai térképét, Walter fizikai szertart mutatót. A gyűlés után estély volt, melyen Ágai Adolf elmefuttatását a vakok és siketnémákra, nagy tetszéssel fogadta a közönség; Fischer az emberi tudás hatáiról beszélt.

Aug. 25-ikén volt a befejező ülés, Maurer főispán elnökléte alatt. A titkári jelentés kiemelte a tudományosság és az intézmény erősödését. A jövő gyűlést 1894-ben Pécsen tartják meg; egyelőre Aidinger polgármestert, Inczedy igazgatót és Ágh tanárt jelölték ki helyi tisztviselőkkül.

Csapodinak az állóirásról szóló felolvasása után az

ebéden sok hölgy is vett részt. Az ebéd a kitünő városi zenekar játéka mellett lelkes hangulatban folyt le. A banket után a társaság legnagyobb része Rombauner főreáliskolai igazgató remek fekvésű kertjébe ment, hol a brassói hölgyek, élükön Rombauner-néval és Fabritus-néval sikerült mulatságot rendeztek.

A békésmegyei régészeti és közművelődési egyesület ez idei vándorgyűlése aug. 21-én ment végbe Csabán, Göndöcs Benedek apát elnökléte alatt.

Zsilinszky Mihály, Csongrádmegye főispánja tartott emlékbeszédet az egylet elhunyt, érdemekben gazdag alelnöke, Haan Lajos volt csabai lelkész felett. A megjéjett választásoknál alelnök: Oláh György vármegyei tiszti főügyész, titkár: Veres József orosházi lelkész, országgyűlési képviselő, muzemőr Gyulafi Endre tanár, jegyző: Chrisztó

Miklós lett. Székely Lajos gyulai tanító «Népmondák és népdalok» gyűjteménye tiz arannyal jutalmaztatott.

Az aradi ereklye-muzeum. Aradon október 6-án nyitják meg a szabadságharzi emléktárgyakból összeállított muzeumot. Ezt egyelőre a színházi bérház második emeletén helyezték el öt szobában. Sok érdekes ereklye van ott együtt.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Új püspök. A király Holdházy János apátot és győri székes-káptalani kánonokot, tribuniczi választott püspökké nevezte ki. Holdházy tudvalegleg most vett búcsút József főherceg családjától, hol oly mintaszereien töltötte be évek során át nevelői tisztjét.

A Pozsonyi Kereskedelmi Akadémián a beírások augusztus 31-én, szeptember 1-én és 2-án tartanak. A beírások felmutatandó az utolsó iskolai bizonyítvány, keresztlevél (születési bizonyítvány) és újraköltési bizonyítvány.

MI UJSÁG?

A hőség. A német tudós, kit a Csendes-oczeánon nagy tengeri vihar gyötört, keservesen kiáltott föl: «És ezt még csendes tengernek nevezik.» Mit mondjunk oly hőségről, mely az árnyékban is 34–36 R. fok. Ez is mérsékelt éghajlat! Az általános használatra való hőmérő legtöbbje a 40 R. foknál nem terjed tovább. Ezzel mostanában nem lehet megmérni a hőséget napsütötte helyen, a déli órákban. A higany egész végig betölti a kis csövet. Így tart ez már e hó 17-ike óta. Pedig az egész nyár száraz volt, már kiaszott minden. A híres görög-dinnye-piramisok a Dunaparton az idén is ott állnak szép sötét-zölden, hanem hiába keressük köztük azokat az óriásokat. Kiaszott, elszáradt minden. A falusi ember nem

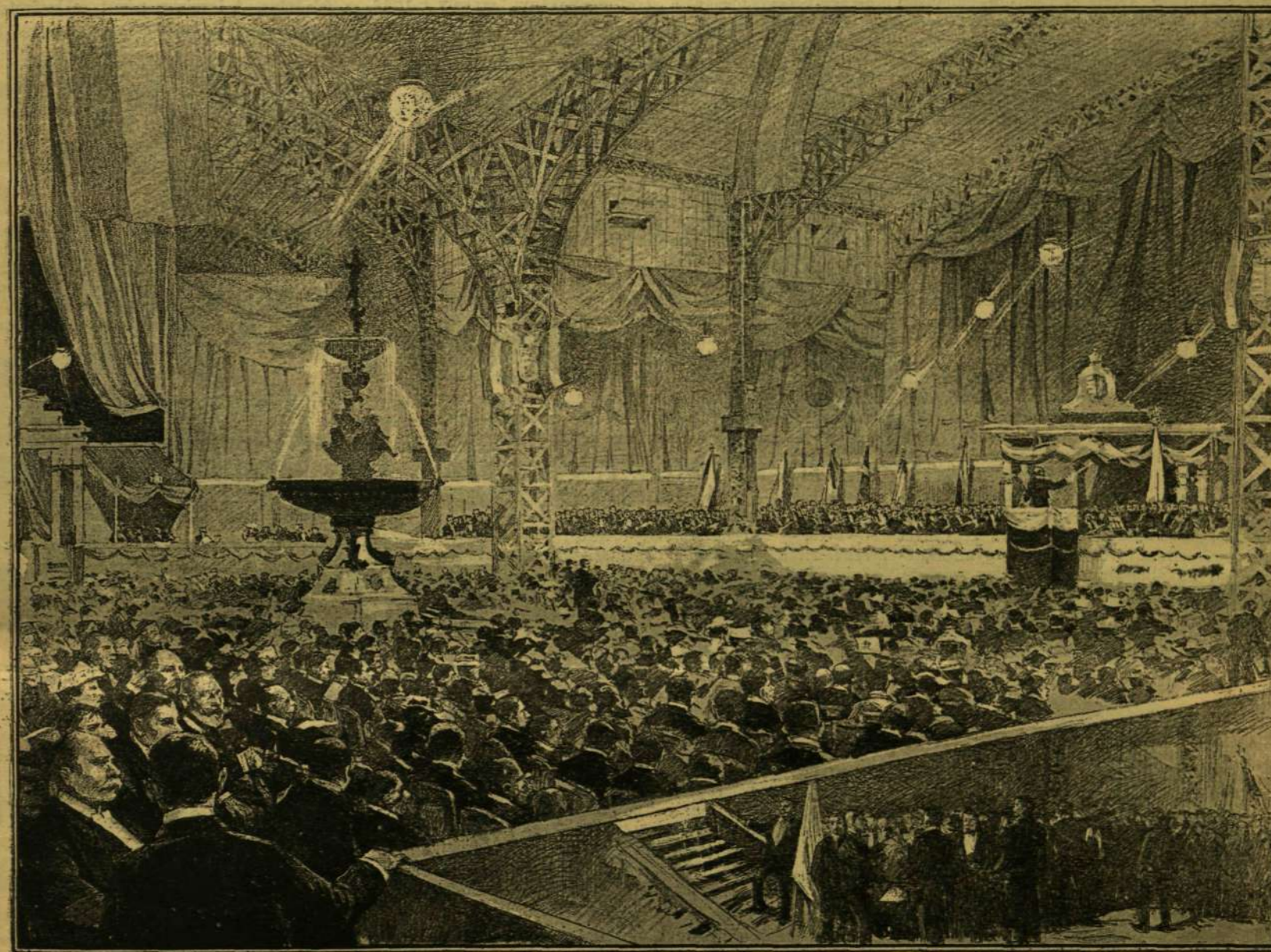
pár halalos kimenetelűt is följegyzett a rendőri kronika. Rendkívül sokat szenved a katonaság, mely éppen e forró napok alatt indult teljes felszereléssel a hadgyakorlatokra. Budapestről e hó 20-ikán vonult ki a 32-ik ezred, s jött utána azonnal egy csomó rémhír, hogy hányan döltek ki, hányat kellett kórházba szállítani. Ha nem is rémhírek, de szomorú hírek érkeztek az ország különböző részeiből a marsoló katonákról. A legtöbb helyen el kellett rendelni a pihenőt, és hogy egyelőre csak hajnalban tartanak gyakorlatokat. Epedve és eltikadtan várja mindenki, hogy mikor lesz vége már e saharai napoknak? Kedden éjjel végre beköszöntött egy kis eső, de reggelre újra kezdődött a hőség és ma megint csak ott vagyunk a kánikula leégtebb hőségében, levele egy darab felhőt, vagy várva az estét, mely ha nem is hűs, de legalább árnyékot ad.

tött. Csalládi életemben ez volt egyike a legszebb forduló pontjainak, melyet elérnem benső óhajom vala: láthatni fiamat, mint felnőt, önálló embert. Nagy megnyugvás ez az apai szívnek, midőn biztosra érzi családjának jövőjét oly fia által, aki minden tekintetben a legszebb reményeket nyújtja jövőjére és a ki királyának és hazájának hasznos szolgálja leend.

Már két hónap óta sántikálván pálczámon, makacs ischiasszal, Kneipp plébánoshoz kellett fordulnom, mivel eddigi gyógykísérletem ez alkalommal cserben hagyta, és még is Pécs vidékén összegyűlő fiamat látni óhajtam. A javulás jelenleg annyira haladt, hogy jámi tudok és reményem, talán még nem sokára lóra is pattanhatok. Még ilyen nagy honvédsereg soha sem jelent meg ő felsége előtt és fája, ha élőkön ez alkalommal nem állhatnék.

Hálmat tiszta szívből, ismételvén, maradok váltig őszinte barátja.

József főherceg.

A dalárk felvonulása az emelvényre.

AZ ORSZÁGOS DALÜNNEP. — A DALÁRDK EGYÜTTES ELŐADÁSA AZ IPARCARNOKBAN AZ AUGUSZTUS 18-IKI HANGVERSENYEN.

Jantyk Máttyás rajza.

A király Pécsen. Szeptember 15-én délután érkezik a király Pécsre. A végleges megállapodás szerint, onnan kocsin rögtön tovább utazik Harkányba, hol Albrecht főherceg vendége lesz. Másnap reggel érkeznek Pécsre a külföldi katonai attasék, a kik részt vesznek a hadgyakorlatokban. Képviselve lesznek Észak-Amerika, Németország, Franciaország, Nagy-Britannia, Olaszország, Oroszország, Spanyolország és Románia. Ugyane napon, 16-án, a király kíséretével Dolni-Mikolácba megy, megszemlélni a 13. hadtest előnyomulását. 17-én kezdődnek a 4. és 13. hadtest együttes gyakorlatai. Ugyane nap a király Pécsre költözik s ott marad 18-, 19- és 20-án. E napon este utazik Bécsbe.

József főherceg levele Jókaihoz. József főherceg ő felsége József Ágost fiának nagykorúsítása alkalmával Jókai Mórnak hozzá intézett üdvözlő levelére a következő levéllel válaszolt:

Alsuthon, 1892. aug. 20.

Tisztelt barátom. Fogadják legszívesebben hálmat azon szíves kívánatairól, melyekkel f. hó 9-én felköszön-

Tisza Kálmán jubileuma. A jövő hó 15-én ünneplik meg Tisza Kálmán 25 éves főgondnoki jubileumát Komáromban. A jubileumra a Dunamelléki egyházkerületből a következő képviselők mennek: Szász Károly és Tisza Lajos gróf elnökök, Degenfeld Lajos gróf, Teleki József gróf, Szilassy Aladár és Sárközy Aurél gondnokok, Szilady Áron főjegyző, Ádám Károly esperes és Papp Károly egyházkerületi tanácsbíró.

Az erdélyi ref. egyházkerület is küldöttséggel képviselteti magát, melyet Szász Domokos püspök és Bánffy Dezső, a képviselőház elnöke, mint főgondnok vezet. Komáromban ott lesz Jókai Mór is, Hegedűs Sándor, Tisza István, általában sok kiváló ember. A fogadtatásra és ünnepélyre nagy előkészületeket tesznek. Az ünnepélyt szeptember 15-én az evang. ref. nagy templomban tartják meg, mely a nagy közönség befogadására igen alkalmas hely, legalább 1500 ülő és sok álló vendéget lehet elhelyezni benne. Az ünnepély után a «Jó pásztorhoz» címzett vendéglőben díszebéd, este nyolcz órakor pedig a dalárda-kerben közös vacsora lesz.

Új titkos tanácsos. Beöthy Zeigmond főrendiházi tagnak, a komáromi ref. egyház gondnokának,

ugrassal Németországban, s alkalmasint Franciaországban is. A tengeren eljött a kikötőbe és egész dühvel tört rá Hamburgra, Németország nagy kikötőjére, mely sűrű összeköttetésben van Angliával, Amerikával. Épen azért nagyon veszedelmes pont, mint járványfészek, mert minden irányban nagy az összeköttetése. Már napokig fölötte gyanus hírek jöttek Hamburgból, de csak e hó 24-ikén vallották be hivatalosan, hogy addig már vagy 300 kholera eset fordult elő, 120 meghalt, és kétségtelen, hogy a haj ázsiai kholera. Altonában e hó 23-ikán hivatalosan konstátálták, hogy ott is kholera-eset fordult elő. Havre francia kikötőben is fordultak elő már napok előtt gyanus betegedések, de azt mondták, hogy csak kholer. Párisnak napok óta szintén van több gyanus esete. Egy pár lap már határozottan állítja, hogy több halalos kimenetelű kholera fordult elő a francia fővárosban. Berlinből pedig aug. 24-ikéről jelentik, hogy egy munkás, kit a Hedvig-kórházba vittek, két óra múlva meghalt a kholera tüneteivel. A bécsi börzén a hamburgi hírekre félelem támadt s kereskedői körökből kérvény kelet-

kezett, hogy az idei nemzetközi gabnavásárt ne tarták meg, mert arra Hamburgból rendszeren sokan szokták jönni, a miből most veszedelem támadhatna. Az intézkedéseket egyébiránt az osztrák kormány is szükségesnek látja, s elrendelte a közvetlen vasúti forgalom megszüntetését északnyugati irányban. Teschenben kocscsere lesz. Orvosokat is rendelt a kormány Teschenbe az utasok és podgyászuk alapos megvizsgálása és a fertőtlenítés szigorú ellenőrzése végett.

Az újabb hírek aug. (25-ikéről) tudatják, hogy Hamburgból a katonaságot elszállították s a kaszárnyákat kórháznak rendezték be. A hajózást beszüntették, mintán Északamerika elrendelte a veszteget. A járvány terjed. Berlinből újabb kholeraeset jelentenek, valamint Párisból is. Havróból csak most adják tudtúl hivatalosan, hogy júl. 30-ika óta 365 megbetegedés és 104 haláleset történt.

Egyesített zongora és czimbalom. Ez elmés találmány Sternberg Armin és Testvére budapesti hangszergyáros cég kizárólagos szabadalma. A zongora és czimbalom egy rövid szárnyú zongora nagyságában van egyesítve; két hangszert egy időben és külön kezelhető; mert mind a kettő külön hangtökevel és húzattal van ellátva. — Ki van állítva a bécsi színművészeti és zenészi kiállításon, a hol ő Felsége, a királyi érdeklődését is magára vonta, ki végig hallgatta a zenedarabot, a mit Horváth Feri és egy zongora művész egyidejűleg játszott rajta. Az új hangszer kiállított első példányát csakhamar megvásárolták, s mint a kiállításon tapasztalt érdeklődésből várható, a Sternberg cég ez elmés zeneszere nem sokára el fog terjedni a nagy közönség körében.

HALÁLOZÁSOK.

LURÁCS GYÖRGY, a belügyminiszterium második államtitkára, meghalt aug. 25-ikén, 76 éves korában, Budapesten. Fiaitól elvevén a Kossuth «Pesti Hirlap»-jába dolgozott, s már a 48-iki kormány alatt titkár volt a belügyminiszteriumban; aztán visszavonultan élt N.-Váradon, hol nagyra becsülték s az alkotmányos időknek beálltával polgármesterré választották. Egy országgyűlésen a várost is képviselte. Tiszta Kálmán, mikor kormányra jutott, régi hívet miniszteri tanácsosnak hívta meg a belügyminiszteriumba, majd az államtitkári teendőket végezte. Munkaszerető, értelmes és jellemes férfi volt, s halála szülővárosában, N.-Váradon is mély részvétet gerjesztett. Szilágyi Dezső miniszter közel rokonát gyászolja az elhunytban, kinek nővere édes anyja volt.

GOUZIEN ARMAND.

GOUZIEN ARMAND, a lelkes magyar-barát halálát már említettük röviden. Megérdemli, hogy bővebben emlékezzünk meg e derék francia zenekritikusról, kit Párisban «tiszteltbeli magyarnak» neveztek. Egyike volt azoknak a francziáknak, a kik Szeged borzasztó katasztrófája után 1879. június 7-én azt a fényes ünnepélyt rendezték a párisi nagy operában, mely Szeged szerencsétlenjeinek 250,000 franknyi tiszta segélyt juttatott. Massenet jeles zeneszerző volt a másik, ki az ünnepélyt indítványozta. Ő is halott már. Gouzien a magyar zene mindig lelkesedése hozta. Patikárius Ferkó zenekarától ismerte meg a magyar zenét, melyről aztán később sokat írt, s «La musique» című lapjában másoktól is adott magyar dolgokról szóló cikkeket, így Bartalus István magyar népdal átiratait. Magyarországon is többször megfordult több jeles francziával. Mikor a szegedieknek nyújtott segélyt viszonzására

Budapesten az «Arrogante» hajótöröttjei számára rendeztek ünnepélyt, akkor is itt volt Massenet, Delibes térségében, valamint az országos kiállításra érkezett francia társasággal. Sokan emlékeznek még az elegans megjelenésű, igazi párisi típusú és szeretetreméltó emberre. Jersey szigetén halt meg, ugyanazon házban, a hol egykor Hugo Viktor töltötte a számkivetés éveit. Nagy tisztelője volt Hugo Viktornak, kinek családi boldogságát is köszönhette, a nagy költő által kiszemelt hölgyet vévén feleségül. Később megvette Hugo házat, s abban élt. Minden magyar embertől megérdemli, hogy tisztelettel forduljon sírja felé.

ARADI GENŐ, a legismertebb vidéki szinigazgatók egyike, meghalt Marillavölgyben, 63 éves korában. Huszonnyolcz esztendő óta fáradozott mint szinigazgató, rendszeren a nagyobb városokban, jól szervezett társulattal. A budai várbeli színházban és a krisztinavárosi szinkörben is működött. Ő maga csak ritkán játszott a színpadon. Társulata jelenleg Nagy-Váradon van.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: Idősb SZENT-IVÁNYI JÓZSEF, a sepsi-szent-iványi, székely nemzetség neszora, egykor megyei szolgabíró és pénztárnok, majd törvényszéki bíró, az unitárius főtanács tagja s a háromszéki unitárius egyházkör felügyelőgondnoka, 82 éves, Seps-Szent-Ivanban. — ANGELOS ISTVÁN, arkhimandrita, az elköltözött metropolita testvére, Mitrovicán, 68 éves, ki köz-cselokra kétszázszor forintnál többet áldozott. — JOANNOVITS GYÖRGY, az «Egyetértés» című politikai napi lap főpénztárnoka, s a szerb és horvát egyházi ügyekben avatott tudósítója, egykor bajai postamester, a «Posta Közlöny» volt szerkesztője, ki a magyar posta intézet segélyző és nyugdíj egyesület megalapításában is buzgó részt vett, 62 éves korában. Szabadkán, hova látogatába ment. — TRAJANOVICS AGOSTON, sarkadi gyógyszerész, érdemes munkása a magyar gyógyszerészeti irodalomnak. A hatvanas években adta ki «Gyógyyszerészeti kétfős könyvitel» című útmutató művét, melyet egy ideig a budapesti egyetemen is használtak. — KOVÁCS SÁNDOR, a felső-torontali ármentesítő társulat pénztárnoka, Nagy-Kikindán, élete 67-dik évében. — BENICZEKI ALAJOS, nyug. kir. főmérnök, 1848-9-es honvédszázados, Ozdon. — SZERMAT ISTVÁN, Tállyán, élete 54-évében. — BALASSA KÁROLY, nyelvtanár a fővárosban, — ARANY IONAZ, győri takarékpénztári pénztárnok. — LAY ANTAL, észéki tevékeny polgár, 56 éves. — NEPPER ALAJOS, fővárosi nyug. tisztviselő, ritka pontosságú hivatalnok, ki negyven évi szolgálata alatt egyetlen egy napra sem vett szabadságot és betegség címén sem maradt ki egyetlen egyszer sem hivatalból. — FAJT JÁNOS, a székesfehérvári törvényszék telekkönyvezetője, régi honvéd, 68 éves. — JILK GYULA, országos selyemtenyészési felügyelője, Szegezárdon. — LUDIG ÁRPÁD, krassó-szörény megyei földbirtokos és megbízottági tag, Román-Gladán. — HARMAT JÓZSEF, Jász-Nagykun-Szolnokvármegye nyug. főtisztviselője, a Jászság utolsó kapitánya, a jászsági honvédegyesület elnöke, Jászberényben. — Ifj. HEGYESSY SÁNDOR, ügyvéd, megbízottági tag, 42-dik évében, Nagy-Csoltán. — TORÓDY LAJOS, ügyvéd, 65 éves, Aradon. — VAGASZKY ÁRPÁD, posta- és táviró-tiszt, 31 éves, Nagyváradon. — AUSLANDER SIMON, az aradi izraelita hitközség alelnöke, 65 éves. — ADLER SAMUEL, egykori kereskedő, 81 éves, Budapesten.

Gróf VÉCSEY KAROLINA, az Aradon vértanuhaltalt halt gróf Vécsy Károly honvédtábornok nővére, a Bécs melletti Hietzingben, élete 71-dik évében. — CZORDA ETELKA, Czorda Bódóg igazságügyi államtitkárnak és nejeinek szül. Radány Etelek urnőnek leánya hosszas betegség után. — JEKELFALUSY ANDORNÉ, szül. Vratarics Róza asszony, itélőtáblai bíró felesége, 60 éves, Temesváron, s a borsodmegyei Mucsonyaiba vitték s ott temették el. — Id. SIMONOVICS ELEKNÉ, szül. Parosetics Viktória, 68-ik évében, Budapesten. — Dr. KOPPÁNYINÉ, szül. Mandl Sarolta, gyöngyösi ügyvéd neje, 32-dik évében. — Özv. BATA JÁNOSNÉ, egyszerű oláh asszony, kinek családja 76 tagból áll, szatiz éves korában, a szatmárnagyfői Görbében.

Külföldről egy hírneves énekesnő, TREBELLÍ ZELIA, asszony halálát jelentik, ki Európa majd minden nagyobb színházában énekelt, s Budapesten is bizonyára sokan emlékeznek még ritka szép alt hangjára. Etretat francia tengeri fürdőben hunyt el.

Szerkesztői mondanivalók.

Sámson bűja, Don Juan. A külforma gondos kezelése mindkettőben dicseret érdemel, de máskülönbön sikerültnek egyik sem mondható. Az előbbi nagyon el van nyújtva, s bágyadt, színtelen, nem ismerünk benne a biblia rettenhetetlen hősré. A második szatirikus genre-kép volna, de a hang nincs valami jól eltalálva. A régi lakó. Nem ismerünk oly fényes, nagy nevet, vagy magas társadalmi állást, melyre a költséget hordozta. Azt azonban nem eszálunk, ha a beklüdt vers alá állította nevét oda írni. Egészen gyöngye rimpengetés ez, minden költői tehetség nélkül.

Hovány. Csinos, de még egy kis simítás rá férne; például a helyett, hogy követ dobálod a fecske fészket, nem lehet azt mondani, hogy: «veted a követ a fecskebe.»

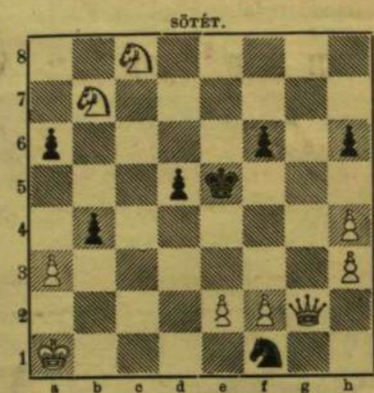
Emmi emlékezete. Otthon. Jó északak. Román. Tehetségéről tanuskodik mind a négy. Nincs meg ugyan bennük sem a gondolat, sem a forma bevezettség, de irodalmi színvonalon állnak s alkalmas választások közülök közülére. Előbb azonban jó volna, ha gondosan átnéznék, a verselés hibáit kijávitánák s a tartalom fogatkozásait is pótolgatnák; mert apróbb ellenmondások is fordulnak elő, például az elsőben azt mondja, hogy: soká, soká várunk az éjbe szállt kedves leányt, hogy majd visszatér s regélni fog az angyalok bűvés honáról, mégis nyomban rá így folytatja:

«Hítelenek valánk, családka kétey Edes mérgében keresénk vigaszt.»

Ez ellenmondás az előző sorokkal szemben s nincs is egészen helyes vagy legalább világos értelme.

SAKKJÁTEK.

1736. sz. feladvány. A legújabb német sakkszövetség feladvány-tornában második díjat nyert.

Világos indul s a negyedik lépésre matot mond.

Az 1727. számú feladvány megfejtése. A német feladvány-tornából.

Table with chess solutions. Columns: Világos, Sötét, Megfejtés. Rows: 1. Ba5-e4... Hc4-b2: (a) 1. ... Fa7-c5: (b) 2. Hf5-e3+... Kd4-e4 2. Vb2-f6 t. sz. 3. f2-f4 mat. 3. V v. H mat. b. 1. ... H: B (c) 1. ... h4-g3: 2. Hf5-e7-e3+ Kd5-c5: 2. Vb2-c5: t. sz. 3. Hg5-e4 mat. 3. H v. F mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Ung-Tarnócon: Németh Péter. — Kecskemén: Balogh Dienes. — Nagykőrösön: Kovács L. — Tiszafüreden: Fischer Soma. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 33-ik számában közölt képtalány megfejtése: Csillag-hullás.

Heti naptár, augusztus—szeptember hó.

Table with 4 columns: Nap, Katholikus és protestáns, Görög-Orosz, Izraelita. Rows: 28. V. B 12 Ágoston, B 11 Ágoston, 16 B 12 Diomedé, 5; 29. H. Ker. János fejv. János fejv., 17 Miron pap, 6; 30. K. Limai Reza sz. Róza, 18 Flórus és L. 7; 31. S. Rajmund bib. Rajmund, 19 András és t. 8; 1. C. Eged ap. Eged, 20 Sámuel pr. 9; 2. P. Jasztnaz hv. Jasztnaz, 21 Tádé, 10; 3. S. Mansvét pk. hv. Hildégár, 22 Agat. Zai. s. t. H. S. K. t. H.

Holdvilágzás. 3 Első negyed 30-án 2 óra 45 pk. d. u.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 6. szám.)

Egész selyem mintázott Foulardokat méterenként 85 kr.-tól egész 4 ftrt 65 kr.-ig (mintegy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes útonyok, vagy egész végekben is szállít házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulással küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (6)

World exhibition award notice for Ráth Mór. Text: Világkiállítási Nagy díszoklevél. Legfelsőbb elismerés. Az orsz. középisk. tanáregyesület jubileuma alkalmából rendezett kiállítás NAGY DISZOKLEVELE. RÁTH MÓR könyvkiadó hivatala és könyvkereskedése Budapest, Gizella-tér, a Haas-palotában. Ezen több mint 35 éven át közbizalomban részesülő könyvkereskedés és könyvkiadó hivatal, a m. kir. Egyetem, m. tud. Akadémia, Nemzeti Múzeum, Országgyűlés, az Érseki, Püspöki kar, Clerus számos tagjának, és számos központi nagy országos és néhány száz vidéki felsőbb és alsóbb Iskolai, Közművelődési könyvtárak, a politikai és tudományos élet legtöbb kitűnőségének könyvtárosa, ezental is feladatának fogja tekinteni az általános nyilvánuló népszerűséget fenntartani. Mindennemű irodalmi megbízásokat 4865

különösen mindazon tan- és segédkönyvekre, melyek az ipar-, középkereskedelmi, polgári, felsőbb és alsóbb népi iskolákban, középiskolákban használatnak a legnagyobb figyelemmel és a lehető legjutányosabban eszközöl. Minden bárhol és bárki által hirdett bármily nyelvű tankönyvek, vagy művek a megrendelés napján beszerzetnek és bérmentve lehetőleg postafordulással expediatnak.

Advertisement for Miniatur Ariston. Text: Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek. Legújabb! Legújabb! MINIATUR ARISTON változtható játéklapokkal és korlátlan műsorral. 4700 Ezen új találmány hangszere minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül azaz meg azaz tetszés szerinti zenedarabot lehet játszani. Ára 8 ftrt 50 kr., a kótalapak drája 25 kr. Megrendeléseket az árak előlege beklüdtése mellett vagy utánvétellet eszközöl. STERNBERG ARMIN ÉS TESTVÉRE hangszer-ipartelepe Budapest, VII., Kerepesi út 36. sz.

Advertisement for Hollandi Életbiztosító-Részvény-Társaság. Text: Hollandi Életbiztosító-Részvény-Társaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente) Amsterdamban. A legelőnyösebb feltételek és módozatok mellett köt biztosításokat az ember életére. 1891 végeig 31 és fél millió ftrt biztosítás kötöttet. Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 20. szám.

Advertisement for Magyar Általános Hitelbank. Text: Igazgató: Tolnay Lajos. Vezértitkár: Stuller László. A vezérképviselőség mindennemű kérdésre szívesen szolgál felvilágosítással. Referenciáikat ad: 4754 a Magyar Általános Hitelbank.

Advertisement for Brausweller Janos. Text: MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE. Alapítator 1847. Brausweller Janos Szegeden. ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE. Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Advertisement for Walser Ferencz. Text: Alapított 1858-ban. A Ferencz József-rend lovagja, az arany érdemkereszt tulajd. Ó. cs. és k. fenege József főug. szállítója. WALSER FERENCZ első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és érczöntőde Budapest, Rottenbiller-utca 66. sz. Készít: Tűzfecskendőköt, kerti fecskendőköt, templomharangokat, szab. forgatható vasikonával vagy fakoronával; vas-haranglábakat, melyek a tornyot a megrázkódattatás ellen óvják; kutakat és szivattyúkat 10 ftrtől följebb; szagmentes áruhátszókat 21 forintól följebb; fűrdőkádákat és fűrdőkályhakat. Egyetlen magyar vízműépítő-vállalat. A készítményért teljes jótállás vállaltatik. Képes árjegyzékek és költségtervezetek díjmentesen küldetnek.

Advertisement for Kloss György. Text: ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS BUDAPEST 1883. KLOSS György Fényképeszeti műintézet BUDAPEST. IV. havnyi utca 18. sz. 12 emeleten. Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszorosításeket gépek sül ipar mű- és tananyagokról, s a t. PHOTOLITHOGRAPHIA, CZINKOGRAPHIA, FÉNYNYOMAT, AUTOGRAPHIA, FÉNYMÁSOLAT. KÖZREMŰKÖDŐ EREMEK JÓ PHOTOLITHOGRAPHIAKÉRT. BUDAPEST 1883.

Advertisement for D. Ballagi Béla. Text: A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható: AZ IPARTÖRVÉNY MAGYARÁZATA. A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium hivatalos adatainak felhasználásával. IRTA D. BALLAGI BÉLA. Magában foglalja az 1884. XVII. törvényoikk végrehajtása iránt kibocsájtott összes miniszteri rendeleteket, s elvi jelentőségű határozatokat. Ara füzve 2 ftrt 50 kr. E művet a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar kir. miniszter úr 1886. évi 24954. számú rendeletével valamennyi ipartestületnek, kereskedelmi és iparkamarának megzserés végett ajánlotta, valamint felhívta az összes törvényhatóságokat is a szö- ban levő könyvnek terjesztésére.

Nélkülözhetetlen

az italmérők, szesz italokkal kereskedők, szesz-, sör-, szesz- és csevegőszeszok, fogyasztási és italmérők...

KIS MÉRNÖK

című zsebkönyv, melyben ábrákkal illusztrálva 75 példában van feltüntetve, hogyan kell különféle alakú edény, műszerek, hordó, gula, prisma, gömb, stb. köztartalmát...

Kelemen János, kir. pénzügyőri biztos.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtáránál kapható:

Gyakorlati tanácsok

a házi és nyilvános nevelés körében.

Anyak és nevelők tanulságára, népszerű előadásban.

Írta

Szvorényi József

főgymsn. igazgató, a magyar tudom. akadémia tagja.

Ára füze 2 frt, diszkótésben 3 frt.

Tartalma: A család és annak központja az anya. — Az első nevelés. — Az első nevelés folytatása. — Szeretet és türelem a nevelésben. — A közép- vagy iskolai nevelés. — A korviszonyok hatása nevelésünkben. — Példa a nevelésben. — Jellemképzés a nevelésben. — Az álműveltség szédelgése s hatása a nevelésben. — A végső vagy befejező nevelés. — Testi nevelés.

Diszokmány Zágráb. 1891. Arany érem Temesvár.

Kwizda-féle Restitutionsfluid, üdítőmedv lovak részére. 1 üveg ára 1 frt 40 kr.

Már 30 év óta az udvari istállóknak, a legnagyobb polgári és katonai istállózatokban használatban, a nagyobbmérvű megerősítések előtt és után való erősítésre, a szomjúságok, kieséklások, az inak megmerevülésénél stb. Képesse teszi a lovat a legkitaartóbb szolgálatokra az idomításnál.

Tessék vigyázni a fenti védjegyre és határozottan KWIZDA-féle Restitutionsfluidot kérni. Kapható a gyógyszerárakban és gyógyfűkereskedésekben.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerháza, Budapest, Király-utca 12. sz.

Csak 3 frt a legzebb és legérlesebb ünnepi ajándék

Árczékpek életnagyságban. Bármely beküldött fénykép után. Előleg 1 frt. Szállítási idő 10 nap. A hű hásonlatért keszeség vállalatik. A fénykép sárgulásának megelőzésére alkalmai ajándékul szánt megrendelések előbb küldendők be.

BODASCHER SIEGFRIED jutalomdíjazott műtérme, Bécs, II. Grosse-Pfarrgasse 6. Alapítva 1879-ben. 4763

Alapítási év 1834. Compain & Co. Limoges, a hírneves „Cordial-Compain” egyedül készítői.

Compain & Co. Limoges, a legfin. francia likőr-különlegességek alapítási év 1834, a legfin. francia likőr-különlegességek

Chartrouse, Menthe, Prunelle, Curacao, Giugnolet stb., továbbá a legkiválóbb klinikusoktól leghirnevesebb higiénikus likőr-készítőknek ellamert „Cordial-Compain” készítői.

Főképviseelő Ausztria-Magyarország számára: GAIGER FÜLÖP J., Bécs, II., Praterstrasse 7.

WEINWURM ANTAL fényképész első magyarországi chemigraphiai műintézete Budapest, IV., Károly-utca 3. Készít mindennemű cinkedzésű dűcöt autotypia, phototypia, chemigraphia és chromotypia útján. Alaprajzok, térképek, há-lózatok fotolitografiai úton a legutána-nyosabban sokszorosítottatnak. Külön berendezés hásonkivül való fényképfelvételekre.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtáránál kapható:

TÖRVÉNYJAVASLATOK.

I. A sommás eljárásról.

II. Az örökösödési eljárásra vonatkozó törvények módosításáról és kiegészítéséről.

III. A tényleges birtokos tulajdonjogának a telek-jegyzőkönyvbe bejegyzéséről és telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbitéséről.

Ára füze 40 kr.

EZREK MENNEK CARLSBADBA,

hogy rossz gyomrutak kireperálják és újra jól emészenek és. erre elköltönek — néha hiába, egy vagyont; pedig ezt a czélt. ottthon kényelem- „PEPSIN-BOR” használata által, ben, kevés költ- melyes ételt meg- séggel elérik a emésztést segit és a gyomort rövid időn tökéletesen helyreállítja. — Az én pepsinborom kedves ize, és hatása ki nem marad. Égve áru ára 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt.

Rozsnyay Mátvás, gyógyszerész, művegyészi laboratoriuma Aradon. Ugyanott kapható: Vasas chinabor, 1 üveg 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt és Serail-aroczenőcs szepől ellen egy tégely 70 kr., franco küldve 1 frt 5 kr. 4715

Legjobb és Leghírnevebb Pipere Hölgypor La VELOUTINE Különleges Rizspor BÍBORTAL VEGYVITE CH. FAY, ILLATSZERÉSZ. PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS

ÁLLÓ ÍRÁS.

Az álló írással való olvasástani barátait tisztelettel értesítjük, hogy a N. M. Vallás- és közoktatási Minister úr a kiadásunkban megjelent álló írású ábeczés könyveket 1892/25449. számú ministeri rendelettel általánosan engedélyezte, és p.:

Szirmai József: Az első iskolaév. Magyar ABC és olvasókönyv. 1. Ára 20 kr.

Josef Szirmai: Das erste Schuljahr. Fibel mit steiler Kurrentschrift. Ára 25 kr.

Megjegyezzük, hogy a német abczből latin betűs kiadás is kapható, melynek czime

Das erste Schuljahr. Fibel mit steiler Lateinschrift s ára szinte 25 kr.

Mindenüvé, a hol a minist. rendelet értelmében az álló írás — habár csak kísérletileg is — alkalmazást nyer, készséggel küldünk megismerés és használatba vétel czéljából a fenti könyvekből tiszteletpéldányt, ingyen és bérmentve.

Tisztelettel FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irod. int. és könyvnyomda Budapesten.

HYGEA hajbalzsam. E hasonlíthatatlan készítmény sződít, szépíti és tisztítja a hajat; Össz hajnak hatalmas szinét és szépségét visszaadja. Némű faszószor — hanem hatása a hajgyökérre működik. Orvosi tekintélyekből ajánlva. 1 palackal frt 2.50. — Próbá-üvegve frt 1.50. Egyedül elárultó Dimitrijevič S., gyógyszerész, Aracs (Bánát).

VASÁRNAPI UJSÁG

36. SZÁM. 1892. BUDAPEST, SZEPTEMBER 4. XXXIX. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt 1 fél évre — 6 • Compain a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt fél évre — 4 • Compain a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5. — 2.50 Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldj is csatolandó.

LUKÁCS GYÖRGY.

1819—1892.

LUKÁCS GYÖRGYEN, a belügyminisztérium második államtitkárában közéletünknek ismét egy tiszteletreméltó alakja dől ki. Nem azok közé az emberek közé tartozott, kik feltűnést keresve fitogtatják tehetségüket, s működésük körét inkább szereplésük színterének, mintsem munkakörüknek tekintik. Ő nem hajszolta a hírnevet, de nem mindennapi tehetsége, képzettsége, különösen közigazgatási téren tanusított szakértelme, önzetlen hazafisága és tiszta jelleme kivívta számára azt az általános rokonszenvet, melylyel manapság bizony nem sok ember dicsekedhetik. Az a páratlan jószívűség pedig, mely említett kiváló tulajdonai mellett egyéniségének egyik legjellemzőbb vonását képezte, életében annyi jó barátot szerzett neki, a hány emberrel megismerkedett: s ennek tulajdonítható, hogy mikor meghalt, temetését az őszinte gyász tette meghatóvá.

Lukács György, mint az erdélyi régi magyar Lukács-család Biharmegyébe szakadt ágának tagja, az 1819-ik évben született Nagy-Váradon, földbirtokos szülőktől. Családja sok jeles embert adott a közéletnek; János testvére hosszú ideig volt Biharvármegyének közszeretben álló fő-orvosa; Lukács István és Dénes a szabadságharásban szereztek nekiknek becsületet; Lukács Antal, a magyar földhitelezet igazgatója és Lukács Béla, a jelenlegi kereskedelmi miniszter szintén rokonságban álltak az elhunytal, — Szilágyi Dezső igazságügyminiszter pedig a Lukács György egyetlen leánytestvérének, Annának a fia.

Az élénk eszű és vasszorgalmú fiatal Lukács György 1837-ben elvégezvén tanulmányait a nagyváradi jogakadémián, már 1838-ban, 19 esztendő korában a közpályára lépett, vivén magával erős föltevést arra, hogy elméleti képzettségét lehetőleg kiszélesítse és megfelelő gyakorlati ismeretekkel párosítsa. Előbb Biharvármegyénél, majd Pesten a királyi táblánál volt gyakorlaton; 1839-ben pedig az országgyűlésen volt Beöthy Ödön mellett, s ugyanabban az évben kitűnő sikerrel letévén az ügyvédi vizsgálatot, 1848-ig szülővárosában ügyvédeskedett, élénk részt vevén a vármegyei közéletben, mint a megyei gyűléseknek egyik legbuzgóbb és legkomolyabb irányú tagja. E mellett a publicisztika terén is érvényesítő tehetségét és

képzettségét, szorgalmasan levelezvén a Kossuth «Pesti Hírlap»-jába. 1848-ban megalakulván a magyar minisztérium, Szemere Bertalan titkárnak hívta meg a belügyminisztériumba a már akkor jó névvel bíró Lukács Györgyöt, ki nagyon hasznavehető embernek bizonyulván, a minisztérium részéről előadónak küldetett az országgyűlés által alakított honvédelmi bizottságba. Az országgyűlést követő kormánytal Lukács György is Debreczenbe kerülvén, az akkor már nagyon csekély személyzeti minisztériumban olyan sok fontos munka nehezített a fiatal titkárra, hogy azok elvégzésében igazán bámulatos szorgalmat kellett kifejtjenie. De a természettől kiváló munka-

bíró erővel megáldva, emberül megfelelő feladatainak, híven kitarvta a kormány szolgálatában egész addig, míg a fegyver-letétel után összes alkotmányos intézményeink elsöpörtettek. A szabadságharc lezajlása után ismét az ügyvédi pályára lépett; mikor azonban az ügyvédi gyakorlat folytathatása is az abszolút hatalom kezétől tétetett függővé, bezárta irodáját, s a magánéletbe vonult vissza. Midőn 1861-ben derengeni kezdett a jobbnapok hajnala, s a törvényhatóságok egy rövid időre visszanyerték cselekvési képességüket, Nagy-Várad városa polgármesterévé, majd képviselőjévé választá népszerű fiát. Az országgyűlésnek csakhamar bekövetkezett feloszlata után

LUKÁCS GYÖRGY.

SCHLICK féle vasöntöde és gépgyár részv.-társ. BUDAPESTEN.

Gyar és irodák: Városi iroda és raktár: Fiók-raktár: VI. külső váczí-út. Podmaniczky-utca 14. Kerepesi-út 77. Gőz- és járgány-cseplőkészületek,

számos első díjjal kitünt. Schlick-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,

mélyítő és egyetemes aczél-ekék, eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle

egyvasu ekék, talajmivelő eszközök, valamint

Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavető gépek, Takarmánykészítő gépek, daráló, őrítőkmalomok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai lévőkötő és marokrakó arató-gépek és fűszálzó gépek, szállítható mezel vasutak stb. Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve

